26/02/2021

“Η Εβδομάδα που άλλαξε τον ρού της Ελληνικής Ιστορίας”

/ Γνώμες

Κωνσταντίνος Κορομπίλης, Πρόεδρος Σχολής Γονέων – Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κατερίνης

Πώς ξεκίνησε η Επανάσταση του 1821;

Στην πραγματικότητα η Ελληνική Επανάσταση άρχισε ένα μήνα πριν, στο Ιάσιο, πρωτεύουσα της Μολδαβίας. Είναι γνωστό ότι το αρχικό σχέδιο της Φιλικής Εταιρείας προέβλεπε την έναρξη της Επανάστασης στην Πελοπόννησο την ημέρα της Παναγιάς την 25η Μαρτίου, με επικεφαλής τον ίδιο τον Υψηλάντη. Αλλά στον αρχηγό των Φιλικών **Αλέξανδρο Υψηλάντη** που κατά το Φεβρουάριο του 1821 βρισκόταν στο Κισνόβιο, έφτασαν ανησυχητικές ειδήσεις, ότι η Υψηλή Πύλη αποκάλυψε τα σχέδια των επαναστατών. Τότε ο Υψηλάντης αποφάσισε να αρχίσει αμέσως την Επανάσταση από το Κισινάου (Chisinau) της Βεσσαραβίας (σημερινής Μοδαβίας), στα ανατολικά σύνορα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, για να αποσπάσει την προσοχή της Πύλης από τις επαναστατικές ζυμώσεις στην Ελλάδα.

-21 Φεβρουαρίου 1821 στο Γκαλάτσι της Μολδαβίας ο επικεφαλής του Ρωσικού προξενείου Δημήτριος Αργυρόπουλος κήρυξε την Επανάσταση και σε συνεργασία με το Δ. Αρβανιτάκη και το Βασίλειο Καραβία κινήθηκαν κατά της Οθωμανικής φρουράς. Φονεύθηκαν περίπου 80 εξέχοντες οθωμανοί.

-22 Φεβρουαρίου 1821, ο Αλέξανδρος Υψηλάντης διέβη τον παραπόταμο του Δούναβη, τον Προύθο ποταμό και φθάνει στο Ιάσιο οπου έτυχε θερμής υποδοχής

από τους Έλληνες και τους Μολδαβούς.

-24 Φεβρουαρίου 1821 ο Αλέξανδρος Υψηλάντης εξέδωσε την πρώτη και εξαιρετικά σπουδαία Επαναστατική Προκήρυξη προς το έθνος με τίτλο **«Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος»** στην οποία εμπεριέχει και η περίφημη φράση που ετάραξε τον τσάρο: **«Κινηθείτε ω΄ φίλοι και θέλετε ιδεί μια κραταιάν δύναμιν να υπερασπισθεί τα δίκαια μας!»**

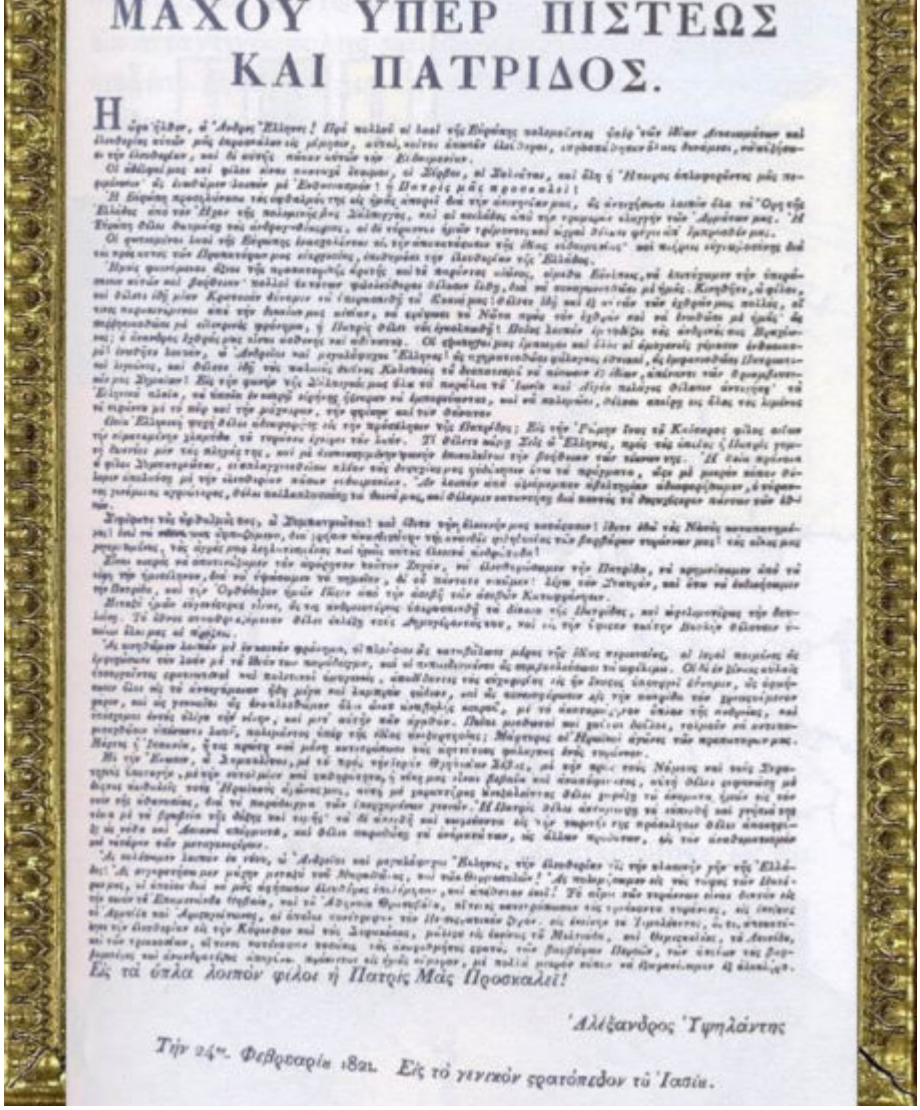

ΜΑΧΟΥ ΥΠΕΡ ΠΙΣΤΕΩΣ
ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ.

Ἡ ὥρα ἔφθασε, ὁ Ἄνδρες Ἕλληνες! Πρὸ πολλοῦ αἱ ἀκμαὶ τῆς Ἐπιφάνειας παλαμύνεται ἐναντίον τῶν ἰδίων ἀπογόνων καὶ ἐπιστρέφει κύκλῳ μὲς ἐκφοβισμὸν τὰς μάχαιρας, αὐτοὶ, κύριοι ἀπαντῶν ἄλλα ὄνειρα, ὑπερασπίζουσι τὴν ἐλευθερίαν, καὶ δι αὐτῆς πάσαν αὐτῶν τὴν Εὐδαιμονίαν.

Οἱ ἀδελφοί μας καὶ φίλοι εἶναι συνοχὴ ἀνάμεσα, οἱ Σέρβοι, οἱ Βαλαχίοι, καὶ ἄλλη ἡ Ἤπειρος ἀπλησφόρησε μὲς παφρόνοια ἐς ἐπαθήματα λαοῦ μὲ Ἐπανάστασιν! ἡ Πατρὶς μᾶς προσκαλεῖ!

Ἡ Εὐρώπη προσβλέπουσα τὰς σφαλερὰς τῆς εἰς ἡμᾶς κίνησιν ἀπὸ τὴν ἀντιτύπιαν μας, ἐς ἀντιτίθεται λαοῦν ἐλεα τὸ Ὄρη τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν Ἄθων τὴς πολεμικῆς Διάπυρος, καὶ αἱ κυκλάδες ἀπὸ τὴν τριαινίαν κλαγγὴν τῶν Ἀμφίτονα μας. Ἡ Εὐρώπη θέλει θαυμάσῃ τὴς ἀνδραγαθίαμεν, αἱ δὲ νόμιμοι ἡμῶν τροβοποιοῦσι καὶ κρυπτὶ θέλουν φρονεῖσθαι ἐμφανεῖς μας.

Οἱ φυτευμένοι λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἐναφρολόγουσι τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἰδίας ἐλευθερίας· καὶ πολέμοι ἐξανιστάσουσι διὰ τοὺς τρόπους τῶν Προπατόρων μας ἐπιφυτείας, ἐπιστρέφει τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡμεῖς φωτίζομεν ἔξω τῆς παναγιωτάτης ἀφετῆς καὶ τὰ παρόντας κάλπης, κέρατα Εὐλόγους, τὰ ἐντέχνημεν τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῶν καὶ βοήθειαν· καλοὶ ἐκκλησιάσθημεν θέλουσι ἐκθῆ, ἀπὸ τὰ ἐναγκαλισμένα μὲ ἡμᾶς. Κυκλήξει, ἀφίλοι, καὶ θέλει ἐβῆ μέσα Κρατοῦσι δύναμιν τὸ ἐναγκαλισθῆ τὸ Κακὸ μας· ἐθέλει ἐβῆ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν μας πολλοί, οἱ τοὺς παρακινοῦσιν ἀπὸ τὴν δικαίαν μας κίνησιν, τὰ ἐμένει τὰ Νῦν πρὸς τὸν ἐχθρὸν καὶ τὰ ἐναντίον μὲ ἡμᾶς· ἂς παρέχουσιν μὲ αἰτιολογικὰ φρόνημα, ἡ Ἱστορία θέλει τὰς ἐρωτοκαθῆ! Ποῖος λαοὶ ἐρωτοῦσι τὰς ἀνάγκας τὰς Ἐμφυλίους; ἐ ἀναπόφευκτος ἐχθρὸς μας κίνου αὐθεντὴς καὶ αὐθέντης. Οἱ ἐφυτεμένοι μας ἐμπαιγμὸν καὶ ἐλεεῖ αἱ ἐμφανεῖς γέμουσι ἐνθουσιασμὸ ἐναντίον λαοῦν, ἂ Ἀνδρεῖοι καὶ μεγαλόψυχοι Ἕλληνες! ἐς ὀρχηστικοδίδακτα φίλτρους εὐτυχεῖ, ἐς ἐμφανεσθῆναι Πανηγυσιν λιμένες, καὶ θέλουσι ἐβῆ τὰς καλοὺς ἀνάγκας τὸ ἀναπαυσεῖ τὰ αἰῶνα ἐβῆ ἐλεεῖν, κλέπτουσι τὰν θρεμμένων μὲς Ἑλληνικὸ! Εἰς τὴν φωτὸν τῆς Διδαχῆς μας ἐλεα τὸ παρόλεα τὸ Ἰωνὸν καὶ λίγον παλαιὸν θέλουσι ἀντεύχῃ· τὸ Ἑλληνικὸ αἷμα, τὰ ἐκκλησιάσθημεν ἐφέρουσι τὸ ἐμπαιδεύσουσι, καὶ τὸ παλαιὸν, θέλουσι ἀπαίρῃ εἰς ἐλεα τὰς λαμπρὰς τὰ τερπνὰ μὲ τὸ πᾶν καὶ τὴν μάχιμον, τὴν φρόνημ καὶ τὸν Θάνατον.

Ἐπὶ Ἑλληνικὴ ψυχὴ θέλει ἀπαφρυγῆς εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς Πατρίδος; Εἰς τὴν Ῥώμην ἔσας τὸ Κολοσσοὺς φίλας αἷμα τὴν πρωτεύουσαν μάχιμον τὸ τερπνὸν ἐχώρει τὸν ἐκεῖ. Τί θέλετε μᾶρε Ζεὺς ὁ Ἕλλην, πρὸς τὰς ἀπλὰς ζ Ἕλληνες γεννᾶ μὲν τὰς πλαγιὰς της, καὶ μὲ ἐπαναφερόμενον ἀποκαλύπτει τὴν βοήθειαν τῶν τέκνων της. Ἡ ἐκεῖ πρόκοπα ἐ φίλοι Δημοσθένους, ἀπαλλαγγυεθέλουσι πλέον τὰς ἀναγκαίους γράμματα ἐπὶ τὰ πρόγραμα, ἄρα μὲ μικρὸν πάσαν θέλουσι ἀπαλλαγῆ μὲ τὴν ἐλευθερίαν πάσαν ἐνθουσιασμὸν. Δὲ λεπτὸν ἀπὸ ὑμέτερον ἀβλαβῶν ἀδικοφρόνημεν, ἐ τέρπουσι γενόμενοι κρυπτόμενοι, θέλει παλλαπλασιάσῃ τὰ δικά μας καὶ θέλεμεν ἀπαντήσῃ διὰ πάντας τὸ ἀναγκάζουσι πάσαν τὸν ἐδιῶν.

Περίφρατε τὰ ὑβριστικὰ ἔθνη, ὦ Παγκοσμιοκράται! καὶ ἔλπιν τὴν ἐλευθερίαν μας κατάφασιν! ἴδετε ἀδὲ τὰς Νίκας κατακατηγορεῖται! ἐκεῖ σε πάσαν τὰν ἐμπρόσθιον, ἐπὶ χάρμα κτιεσθῆναι τὴν ἀναβολὴ φιλτρούσας τὸν βαρβάρων τυράννων μας! τὰς αἰῶνας μας μᾶρε πολέμες, τὰς ἀγκάλ μᾶς λεπτοτεχνίαις καὶ ἐρωὶς κατὰς ἐλευθερίαν κατάφασιν!

Εἶσαι καιρὸς τὰ ἀπαιτεῖσθαι τὴν ἀρχαίαν τὸν Σεβῆ, τὰ ἐλευθερώσωμεν τὴν Πατρίδα, τὰ ἀρχαιώσωμεν ἀπὸ τὰ τάφη τὴν τριετίαν, ἐκεῖ τὸ ἐφάνωμεν τὸ ὀφθῆναι, ἂ οὐ πάντοτε τυχεῖσει! λέγω τὸν Στανίτσ, καὶ ἔπειτα τὰ ἐκλαμπρύνουσι τὴν Πατρίδα, καὶ τὴν Ὀρθόδοξον ἡμῶν Πίστιν ἀπὸ τὴν ἀπαρὶς τὸν ἀπαρὶς Κατηφόρημεν.

Μετὰ ἱερᾶς ἐκκλησίαις εἶναι, ἂς τὰς ἀνθρωποτέρας ἐκκρεμοσκοπῆ τὰ δίκαια τῆς Πατρίδος, καὶ ἀρχιερωτέρας τὴν ἀπολογίαν. Τὸ ἔθνος συνοθρώπεμεν θέλει ἀπλῆς τοὺς Δημογέροντάς του, καὶ εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην Βουλὴν θέλουσι ἐκφωνῆσει ὅλες μας αἱ πράξεις.

Ἂς εὐτυχῆσῃ λαοὶ μὲ ἀνωκαθὲν φρόνημα, αἱ πλαίσια δὲ κατηβάλωσι μᾶρε τῆς Ἴδιας περιουσίας, αἱ ἰερεῖ παιδεῖας δὲ ἐμφανίσουσι τὸν λαὸν μὲ τὰ ἴδια του παράδειγμα, καὶ αἱ πανελλήνιοι ἐς παρελαύνουσι τὰ ἀρχῆμα. Οἱ λίθοι χάνας κλαίει ἐπαναγκάσῃ ἐρωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἐκκλησιαὶ, ἐπαθήκασες τὰς ἐξαφορᾶς τὰς ἐφ ἕνοιας ἐπαναγκὶ ἔτσημοι, ἐς ἐμφανῆσαι ἴδιες μὲς τὰ ἀναγκάμεσα ἔβη μᾶρε καὶ ἐκκρεμῆ φίλιαι, καὶ ἐς κατασχέσουσι μᾶς τὴν ἐκκρεμῆ τὸν χρεωκοπίαν χρεῶν, καὶ ἐς γενικὸν ἐς ἀναλλάξουσι ἴδια ἀπὸ ἐκκλησιαὶ καιροί, μὲ τὸ ἐκκτημ.;τον ἐπίσκοπ τῆς ἀνθρώπ, καὶ ἐπιτέχνει ἀνάξ ἔλιγα εἰρ ἐλιγα, καὶ μετ' αὐτὸν πᾶν ἐγκάτοι. Ἐκεῖ μισθοῦσαι καὶ μείνει ἐκεῖνες, ταιριαῖν τὰ ἀντιπροσῶπα ἐπάνωσι ἐκκλησιαὶ, καλεῖσθαι ἐπὶ τῆς ἴδιας ἐπιβεβαιώσεως; Μάρτυρες οἱ Ἥρωϊκοὶ ἀγῶνες τὸν προκατόχων μας.

Μάρτυς ἡ Ἱστορία, ἥτις πρώτη καὶ μόνη κατεγράψασα τὰς ἀρετὰς φιλίσεως ἀνὰ τοὺς αἰῶνας.

Μὴ γὰρ Ἕλληνα, ὁ Ἀγαπολίτης, μὲ τὸ πρὸς τηλεγρὶν Θρησκεύειν Δόξαι, μὲ σὲρ πρὸς τοὺς Νόμους καὶ τοὺς Σταυροὺς ἐκκλησιῶν, μὲ τὸν ἀστοχάσεν μὲν ἐκθυμίσεται, ἡ νόες μας εἶναι βαρεῖα καὶ ἀκαταμάχητος, αὐτὴ θέλει φυσικὴν μὲ θέσιν καθολικὴ τοὺς Ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας μου, αὐτὴ μὲ χαρακτῆρας κοπελλάνους θέλει χαρίζῃ τὰ ἀπόμενα ἔμπιν τὸ τὸν τοῦ τὴν ἀθανασίαν, διὰ τὸ παραδείγμα τῶν ἐπαγγελμάτων γενεῶν. Ἡ Ἱστορία θέλει ἀντεύχῃ τὸ ἐπαινεῖ καὶ χαρὰ τῆς τέκνα μὲ τὸ βραβεῖα τῆς δόξης καὶ τιμῆς· καὶ δὲ ἀπειρεῖ καὶ ἀναμένουσα εἰς τὴν ἀκρωτὴ τῆς πράξεως θέλει ἀπαφρυγῆ ἐς ἀπὸ γενεὰ εἰς Δικαιοσύνην ἀπόφασιν, καὶ θέλει ἀκροβολῆς τὸ ἀνάμεσά των, ἐς ἄλλων πρώτων, ἐς τὸν ἀποθανατισμὸν μὲ τὸν τέκνον τῶν μεταγενεστέρων.

Ἂς εὐλόγωσι λαοὶ ἐν τέκνοι, ὦ Ἀνδρεῖοι καὶ μεγαλόψυχοι Ἕλληνες, τὴν ἐλευθερίαν τὴν τὴν ἀλλαγὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος! Ἂς ἀγαπήσωμεν μὲν μέγαν μεταξὺ τοῦ Μωριάδιτσας, καὶ τὸν Θερμοπύλαι! Ἂς πολεμήσωμεν ὡς τοὺς τυράν τὸν ἐδικεύσωμεν, ἐ ἀνεῖσι διὰ τὸ μὲς ἀφήσωσι ἐλευθέρως ἐπιτέχνειαν, καὶ κτίσθησαν ἐκεῖ! Τὸ αἷμα τῶν παράκλησιν εἶναι ἐκεῖνο τὸ ἐκ τὸν τὸ Ἐπαμεινώνδα θρεφεῖν, καὶ τὸ Ἀθηνᾶ Φρασυβούλου, αἱ τέκνες ἀναπτεύσουσι τὰς ἀγαθοτέκνα τὰ ἀγαπεῖν, ἐς ἐπὶ τὸ Ἀμφίτονα καὶ Ἀμφικτύονας, αἱ ἄνεμοι ἐκκτίσθησαν τὸν Πε-σμαλικὸν Ὄρκον· ἐς ἐπὶ τὸ Ἐγκλείστου, ἐ τὸ, ἀναπτεύσῃ τὸ ἐπὶ διατάξεις τὸ τὴν Κάμπον καὶ τὸ Διρφάδας, ῥιζῶσι τὸ ἐκκτὸς τὸ Μαλτικὸ, καὶ Θερμοπύλαι, τὰ Δουκὸν, καὶ τὸν τρικαλινὸν, αἱ τέκνες κατέλαβαν κατὰς τὰς ἀκαταφρήτες ἐρωτὸς, τὸν βαρβάρων Ἀφρῶν, τὸν ἐπὶ τὸν τὸν βαρβάρων καὶ ἀκαταφρήτες ἀπορίαν. Ἀφίνετε τὰ ὅπλα τὸν ἐμᾶς τέκνον, μὲ πολὺ μεγάλ κάκιν τὰ ἀκαταλῆφ.

Ἐς τὰ ὅπλα λοιπὸν φίλοι ἡ Πατρὶς Μᾶς Προσκαλεῖ!

Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης

Τὴν 24ην. Φεβρουαρίου 1821. Ἐκ τὸ γενικὸν στρατόπεδον τῶ Ἰασίου.

-26 Φεβρουαρίου 1821 όλα ήσαν εορτάσιμα εις το Ιάσιο. Η καμπάνες των Τριών Ιεραρχών της εκκλησίας του ομώνυμου μοναστηριού, που ήταν μετόχι του Άθωνα, κτυπούσαν από το πρωί, όπως στο πανηγύρι. Αρματωμένοι και λαός, πεζοί και καβαλλαρέοι, νοικοκυραίοι και γυναίκες έφθαναν στην εκκλησία και τα γύρω. Η φρουρά μόλις μπορούσε να κρατήση την τάξι. Η πολιτεία είχε βουίξη ότι θα γινότανε μεγάλη τελετή ν' αγιάσουν την επανάστασι, τον αρχήγο και τη σημαία»

Όπως είναι λογικό, οι δρόμοι είχαν γεμίσει από κόσμο που ήθελε να είναι παρών έχοντας πλήρη συνείδηση τής ιστορικότητας της στιγμής. Όλοι έτρεχαν να ιδούν. Σαν σαρδέλλες είχαν στιβαχθή τα πλήθη κι από μέσα κι απ' έξω από την εκκλησία, με βάγια και σμυρτιές. Ο Υψηλάντης έφτασε καβάλλα με διακόσους. Τον υποδέχτηκαν οι επιφανείς φιλικοί και τα παλληκάρια του. Όλοι είδαν με κάποια έκπληξι ότι αντί του μητροπολιτή της Ιεράπολης, πούλεγαν πως ο αρχηγός είχε διατάξη να ιερουργήση, κάθισε στο δεσποτικό, με τα πλούσια, ολόχρυσά του

άμφια, ο ίδιος ο μητροπολίτης της **Μολδαβίας και Σουτσεάβας Βενιαμίν Κωστάκη**.

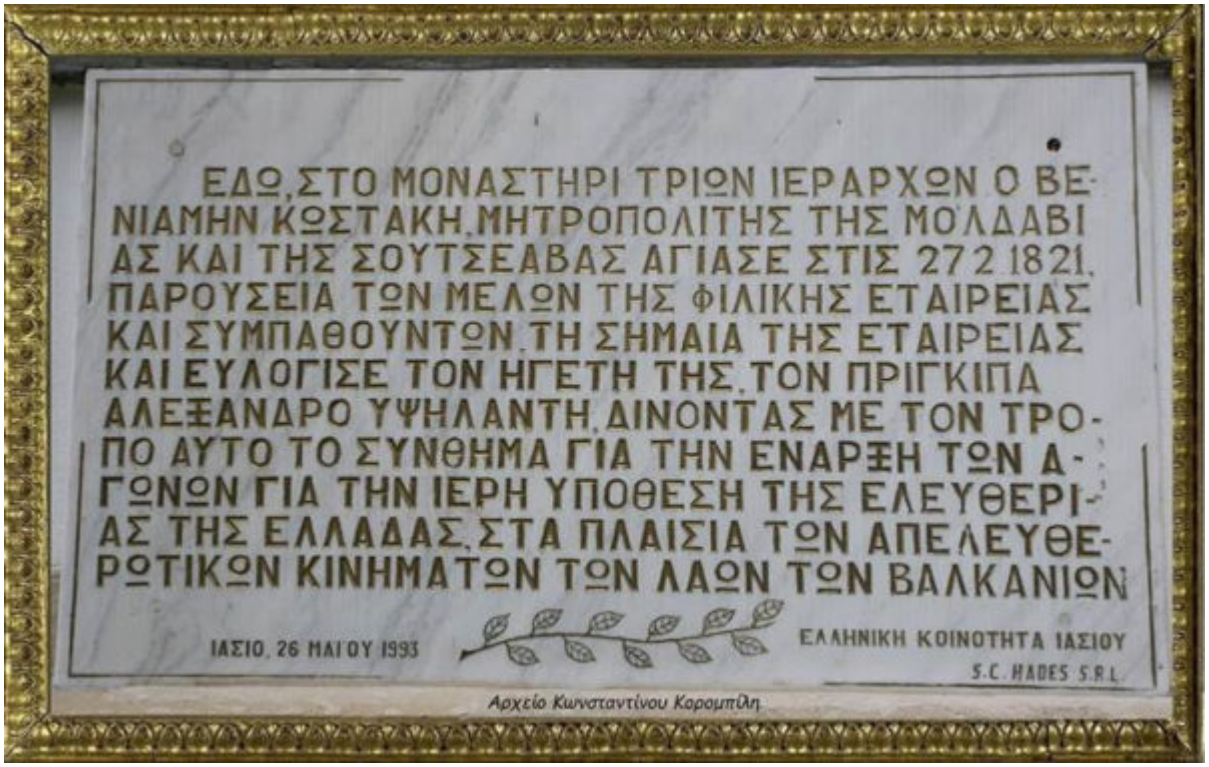

Άστραφτε χλωμή απ΄τη συγκίνησι, η μορφή του Μητροπολίτη κι έτρεμε η φωνή του την ώρα που είπε στον **Αλ. Υψηλάντη,** δίνοντας του το σπαθί, τον ψαλμό του Δαυίδ: *"Περίζωσε τη ρομφαία σου δυνατέ..."* Ο Υψηλάντης φίλησε το ξίφος και το φόρεσε με βουρκωμένα μάτια. Ανατριχίλες έκοψαν το πλήθος,

έτρεχαν τα δάκρυα και το μισόφωτο της εκκλησίας αντηχούσε από λυγμούς. Έπειτα ξέσπασαν όλοι σε φωνές μεγάλες:

Να μας ζήσης, αρχηγέ! Στην Πόλι! Στην Πόλι!

Έπειτα έγινε άξαφνα βαθιά σιωπή. Ορκίστηκαν όλοι για την πατρίδα. Ο Ιεράρχης ευλόγησε τη σημαία. Είχε στο ένα μέρος το σταυρό, το μέγα Κωνσταντίνο και την Ελένη, με την επιγραφή **“εν τούτω νίκα”** κι από το άλλο το φοίνικα με την επιγραφή: “Από τη στάχτη μου ξαναγεννιέμαι”.

Έτσι άρχισαν όλα … Δόξα τω Θεώ πάντων Ένεκεν!